ରାଜସ୍ଥାନ ଲୋକ ସେବା ଆୟୋଗ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ହରିଶ କୁମାର ପୁରୋହିତ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ଏପ୍ରିଲ 1,2003

[ଶିବରାଜ ଭି. ପାଟିଲ୍ ଏବଂ ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ :

ନିଯୁକ୍ତି -ମୁନ୍ସିଫ୍ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ପଦବୀ -ସାଧାରଣ ଏବଂ ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦବୀ-ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତି-ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗର ଆସନ ପୂରଣ କରିବାର ଦାବି- ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା ହେତୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ବୃଦ୍ଧି ଅନୁମାନ କରି ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ତିନିଗୁଣ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ -ତେବେ, କେବଳ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବା ଏବଂ ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗର ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ଲାଗି ପରବର୍ତ୍ତୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ -ଅପିଲ ଉପରେ, ନିର୍ଣ୍ଣିତ- ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ ଥିଲା ଏବଂ ଏହା ଯୁକ୍ତିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲା -ରାଜସ୍ଥାନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମ, 1955 ।

ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ:

କ୍ଷେତ୍ର ଧାରଣ କରିଥିବା ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ -ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ସନ୍ଦେହ କରୁଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମନ୍ୱୟ ବିଚାରପୀଠ -ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ଏକମାତ୍ର ରାସ୍ତା ଖୋଲା ରହିଛି, ତାହା ହେଉଛି ଏହି ମାମଲାକୁ ବୃହତ୍ତର ବିଚାରପୀଠକୁ ପଠାଇବା -ନ୍ୟାୟିକ ଯଥାର୍ଥତା ।

116 ମୁନ୍ସିଫ୍ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟଙ୍କ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରୁ 59,24,19 ଏବଂ 14 ଟି ପଦବୀ ଯଥାକ୍ରମେ ସାଧାରଣ, OBC, SC ଏବଂ ST ବର୍ଗ ପାଇଁ ଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଗରେ ବିଜ୍ଞାପିତ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ତିନିଗୁଣ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାର୍ଥୀ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ । ଆୟୋଗ 302 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପତ୍ର ଜାରି କରିଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରୁ 189 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ପଦବୀ ପାଇଁ ଡକାଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାମାନେ

ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରି ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀ ଅନୁଯାୟୀ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରୁ ଅଧିକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଗିଥିଲେ, ଏହି ଆଧାରରେ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉତ୍ତରଦାତା ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷାରେ ଯୋଗ୍ୟତା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି;ଯେ SC ଏବଂ ST ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପଲବ୍ଧ ଆସନଗୁଡିକ ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ ହେବାକୁ ଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ ଆୟୋଗଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାକୁ 70 ବୋଲି ବିବେଚନା କରି 210 ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା (ଅର୍ଥାତ୍ 59 ଟି ମୂଳ ସ୍ଥିର ଭାବରେ ଏବଂ SC ଏବଂ ST ବର୍ଗରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା ହେତୁ 11) । ସାଧାରଣ ବର୍ଗରୁ ଅତିକମରେ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଆୟୋଗଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆବେଦନକୁ ମଞ୍ଜୁର କରିଥିଲେ । ତେବେ, ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ କେବଳ 59ଟି ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବା ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଖାଲିଥିବା ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ଅଦାଲତରେ ଆବେଦନ କରି ଅପିଲକାରୀ-ସେବା ଆୟୋଗ ଯୁକ୍ତି ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ଖାଲିଥିବା ପଦବୀ 59 ରୁ 70 କୁ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇନାହିଁ; ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସ୍ୱତଃ-ବିରୋଧୀ । ଏହା ଦର୍ଶାଇଥିଲା ଯେ ଫଳାଫଳ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି;ଯେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ବିଚାରକ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଆସି ନ ଥାନ୍ତେ; ଏବଂ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ପାରିତ କରୁଥିବା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ପୂର୍ବ ରାୟକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ନଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ସମାନ ଅନୁରୋଧ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । OBC ଏବଂ ମହିଳା ବର୍ଗର ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଆବେଦନଟିର ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାରକୁ ସହଜ କରିବ ବୋଲି ଏହି ଅଦାଲତରେ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀକାଳୀନ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ଏବଂ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଖାରଜ କରି ଅଦାଲତ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଲେ :1. 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବା ଉଚିତ ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଠିକ୍ ନଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ । ଥରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ୱୀକାର ହୋଇଗଲେ ଯେ ଏହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବ ନା ଆଗକୁ ବଢ଼ାଯିବ ସେ ବିଷୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ଉନ୍ମୁକ୍ତ, ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାର

କୌଣସି ଆଧାର ନଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟା 70ରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା ଶେଷ ହେବା ବେଳକୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ମାତ୍ର 59ଟି ପଦବୀ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା । ଏକ କଳ୍ପନା ଆଧାରରେ ଯେ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାରେ ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ଅନୁମିତ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମେତ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ତିନିଗୁଣ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଯାହା ତର୍କକୁ ଅବମାନନା କରେ ।

2. ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ସମାନ ପ୍ରାର୍ଥନା ଥିବା ଏକ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲା । ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ମତ ପୋଷଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇ ନଥିଲା । ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ । ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମନ୍ୱୟ ଶକ୍ତିର ଏକ ବିଚାରପୀଠ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମାମଲାର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ବିଚାରପୀଠ ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ସଠିକତା ଉପରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ହେଉଛି ଏହି ମାମଲାକୁ ଏକ ବୃହତ ବିଚାରପୀଠକୁ ପଠାଇବା ।

ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ତ୍ରିପୁରା ଓକିଲ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1998] 5 SCC 637 ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା ରଖାଯାଇଥିଲା ।

3. ଯେହେତୁ ହସ୍ତକ୍ଷେପକାରୀମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଯଦି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ବଜାୟ ରହେ, ତେବେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବାକୁ ଥିବା 210 ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ରହିବେ, ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ନାହିଁ ।

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା :2002 ର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3615-3618 ।

2001 ର D.B.C.W ସଂଖ୍ୟା 4622,4673,4674 ଏବଂ 4675 ରେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

2002ର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3614

ସହିତ ।

ସୁନୀଲ କେ. ଜୈନ, ମନୀଷ କୁମାର, ଅନସର ଅହମ୍ମଦ ଚୌଧୁରୀ, ସୁଶ୍ରୀ ସନ୍ଧ୍ୟା ଗୋସ୍ୱାମୀ (NP) ଏବଂ ସୁଶ୍ରୀ ଶୋଭା ଉପସ୍ଥିତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଅରିଜିତ୍ ପଶାୟତ,

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3615-3618/2002 ।

ରାଜସ୍ଥାନ ଲୋକ ସେବା ଆୟୋଗ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଆୟୋଗ') ଏବଂ ଏହାର ଅଧକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଏହି ଆପତ୍ତି କରିବାରେ, ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଚାରୋଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରି ସାଧାରଣ ରାୟର ବୈଧତା ଉପରେ ଆପତ୍ତି ରହିଛି ।

ପ୍ରାୟ ନିର୍ବିବାଦିତ, ବାସ୍ତବ ସ୍ଥିତିର ସାରାମ୍ଶକ ପୁନରୁଦ୍ଧାର ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା :-

1.6.2001 ରେ ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 116 ମୁନ୍ସିଫ ମାଜିଷ୍ଟ୍ରେଟ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଁ ଏକ ବିଜ୍ଞାପନ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା; ଯେଉଁଥିରୁ 59,24,19 ଏବଂ 14 ଟି ଯଥାକ୍ରମେ ସାଧାରଣ, OBC, SC ଏବଂ ST ବର୍ଗ ପାଇଁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲା । ପରୀକ୍ଷାର ଯୋଜନା ଅନୁଯାୟୀ, କେବଳ ସେହି ପ୍ରାର୍ଥୀମାନେ ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଇନ ବିଷୟରେ ସର୍ବନିମ୍ନ 35 ମାର୍କ ଏବଂ ମୋଟରେ 40 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି ସେମାନେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ । ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ପଦବୀଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ, ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବର୍ଗରେ ବିଜ୍ଞାପନ ଦିଆଯାଇଥିବା ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ତିନିଗୁଣ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାର୍ଥୀ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ । ଆୟୋଗ 116 ଟି ଖାଲି ପଦବୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ 303 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପତ୍ର ଜାରି କରିଛନ୍ତି । SC ଏବଂ ST ବର୍ଗରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା ହେତୁ ଏହି ଅଭାବ ରହିଥିଲା । ଯଦିଓ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟା 59 ଥିଲା, 189 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଗତ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଭଳି ଅନେକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯାଇଥିଲା ।

ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଯୋଧପୁର ବିଚାରପୀଠରେ ଚାରୋଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । 20 ଡିସେମ୍ବର, 2001 ରେ ଆକ୍ଷେପିତ ସାଧାରଣ ରାୟ ଦ୍ୱାରା

ସେଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମାଗିଥିଲେ :

" (a) ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ, ଆଦେଶ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାପନର ସର୍ତ୍ତ - 2 ଅନୁଯାୟୀ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରୁ ଅଧିକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରେ ;

(b) ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ, ଆଦେଶ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦ୍ୱାରା, ସାଧାରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରି ସଂରକ୍ଷିତ ପଦବୀ ପୂରଣ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞାପନର ସର୍ତ୍ତ-2 କୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇପାରେ;

(c) ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ଆଜ୍ଞାଦେଶ, ଆଦେଶ କିମ୍ବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଯାହା ଏହି ମାନ୍ୟବର ନ୍ୟାୟାଳୟ ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଏବଂ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରିପାରନ୍ତି, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଦୟାକରି ପାରିତ କରାଯାଇପାରେ;

(d) ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରେ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଥିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଆଇନ କାଗଜପତ୍ରରେ 35 ମାର୍କ ଏବଂ ମୋଟ 40 ପ୍ରତିଶତ ମାର୍କ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି । SC ଏବଂ ST ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଉପଲବ୍ଧ ଆସନଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣ ବର୍ଗର ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂରଣ କରାଯିବାର ଥିଲା । ତେଣୁ, ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାକୁ 70 ବୋଲି ବିବେଚନା କରି ଆୟୋଗଙ୍କୁ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା (ଯଥା 59 ଟି ମୂଳତଃ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ଏବଂ 11 ଟି SC ଏବଂ ST ବର୍ଗରେ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା ହେତୁ) । ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଏହି ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ, ଯଦିଓ ଆୟୋଗ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ ରାଜସ୍ଥାନ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମ, 1969 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟିକ ନିୟମ') ଭଳି ରାଜସ୍ଥାନ ନ୍ୟାୟିକ ସେବା ନିୟମ, 1955 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ନିୟମ') ରେ କୌଣସି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାହିଁ, ଯାହା ସାଧାରଣ ବର୍ଗରୁ ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବା କିମ୍ବା ସଂରକ୍ଷିତ ବର୍ଗରୁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଅନୁପଲବ୍ଧତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂରକ୍ଷଣ କିମ୍ବା ଆଗକୁ ନେବାର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟରେ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଭାବ ପାଇଁ :

" ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆମେ ସମସ୍ତ ଚାରୋଟି ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଉଛୁ । ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ 189 ବଦଳରେ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରୁ ଅତିକମରେ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ଉତ୍ତରଦାତା ଆୟୋଗଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି । ଆମେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ କରୁଛୁ ଯେ ରାୟ ଏହି ଆଧାରରେ ଆଗକୁ ବଢୁଛି ଯେ R.P.S.C. ସାଧାରଣ ବର୍ଗର 70ଟି ପଦବୀ ବିରୁଦ୍ଧରେ R.J.S. ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ସାକ୍ଷାତକାର ନେଉଛି । ତେବେ, ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ନିୟମ, ବିଶେଷ କରି R.J.S. ନିୟମର ଅନୁସୂଚୀ II ର ଧାରା 3 ଅନୁଯାୟୀ, ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ କେବଳ 59ଟି ଖାଲି ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବା ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଖାଲି ପଦବୀକୁ ଆଗକୁ ନେବା ପାଇଁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଫଳାଫଳ ଘୋଷଣା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଆଯିବା ଉଚିତ । ତେବେ ଏହା ନିଯୁକ୍ତି ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଯଦି ଏପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ 4.1.2002 ପୂର୍ବରୁ ନିଆଯାଏ ନାହିଁ, ତେବେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ୱାଧୀନତା ଖାଲି ରହିବ । ଏପରି କୌଣସି ଆଦେଶ ଏହି ଆଦେଶ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ ଅଞ୍ଚଳରୁ ଚୟନ ଯୋଗ୍ୟତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିବ ନାହିଁ ।

ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ପରି, ଏହି ଅପିଲଗୁଡ଼ିକରେ ଉପରୋକ୍ତ ଦିଗ ପ୍ରତି ଆପତ୍ତି ରହିଛି ।

ଅପିଲକାରୀ-ଆୟୋଗଙ୍କ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ।**ସାଧାରଣ** ବର୍ଗରେ ଖାଲିଥିବା ପଦବୀ 59 ରୁ 70 କୁ ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇନଥିଲା। ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଭିତରେ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ । ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବାବେଳେ ଉପଲବ୍ଧ ଖାଲି ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାକୁ 70 ବୋଲି ବିବେଚନା କରି ଆୟୋଗଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ କେବଳ 59 ଟି ଖାଲି ପଦବୀ ପୂରଣ କରିବାକୁ ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଖାଲି ପଦବୀକୁ ଆଗକୁ ନେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି । ଦ୍ୱୈତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦ୍ୱାରା କେଉଁ ଉପଯୋଗୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପୂରଣ ହେବ ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇନାହିଁ । 27.12.2001 ତାରିଖର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା, ଏହି ଅଦାଲତ ଆୟୋଗଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଅନୁଯାୟୀ ସାକ୍ଷାତକାର ସମାପ୍ତ କରିବାକୁ ଏବଂ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ 59 ଟି ପଦବୀ, OBC ପାଇଁ 24 ଟି ପଦବୀ, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ପାଇଁ 19 ଟି ପଦବୀ ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ପାଇଁ 3 ଟି ପଦବୀ ପାଇଁ ଚୟନ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଏବଂ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଛନ୍ତି, ତଥାପି, ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ବିଷୟ

ଯେ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଅବଶିଷ୍ଟ 11 ଟି ପଦବୀ ପାଇଁ କୌଣସି ଚୟନ ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ନାହିଁ ଏବଂ ପ୍ରକାଶିତ ହେବ ନାହିଁ ଯାହା ସାଧାରଣ ବର୍ଗକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର କରାଯାଇପାରିବ, ଯଦି ସରକାର ଏହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିଅନ୍ତି । ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ଯେ ଉକ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଫଳାଫଳ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ନିଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି । ଏହା ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ବିଚାର କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଆସି ନ ଥାନ୍ତେ । ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ସମାନ ଅନୁରୋଧକୁ ରାୟ କରି ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ 13.12.2001 ତାରିଖର ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲେ । ଅନୁରୂପ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦିଓ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ବିଚାରପୀଠ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ରାୟରେ ଏହି ଦିଗକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଏହାର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ ଏବଂ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲା ।

ନୋଟିସ ଜାରି ସତ୍ତ୍ୱେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଉତ୍ତରଦାତା ମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଉପସ୍ଥିତି ନାହିଁ, କେବଳ ଜଣେ ଡେଭିଲାଲ ମୋଥସରାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା, ଯିଏ , 2002 ର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3618 ରେ ଉତ୍ତରଦାତା 1 ।

କେତେକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଏକ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି (ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3615-3618/2002 ରେ IA ସଂଖ୍ୟା 1/2002 ରେ) ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ମାଗିଛନ୍ତି ।

ଆମେ ପ୍ରଥମେ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ।ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଭାବରେ ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଛି ଯେ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ନାହାଁନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଛି ଯେ OBC ଏବଂ ମହିଳା ବର୍ଗର ଅପିଲକାରୀ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଏହି ଅପିଲଗୁଡିକର ଉପଯୁକ୍ତ ବିଚାରକୁ ସହଜ କରିବ । ପ୍ରାର୍ଥନା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅସମର୍ଥନୀୟ । ଯେହେତୁ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରସ୍ଥ ହୋଇନାହାନ୍ତି ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ ଯେ ଯଦି ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ବଜାୟ ରହେ, ତେବେ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବାକୁ ଥିବା 210 ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେମାନେ ରହିବେ, ଆମେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଆବେଦନରେ କୌଣସି ଯୋଗ୍ୟତା ଦେଖୁନାହୁଁ । ତାହା ମଧ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଗଲା ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଡ଼ିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ପରସ୍ପର ବିରୋଧୀ । ଥରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ସ୍ୱୀକାର ହୋଇଗଲା ଯେ ଏହି ପଦବୀଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବ ନା ଆଗକୁ ବଢ଼ାଯିବ ସେ ବିଷୟରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପାଇଁ ସରକାରଙ୍କ ପାଖରେ ସ୍ୱାଧୀନତା ରହିଛି, ତେବେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ସଂରକ୍ଷିତ କରାଯିବ ବୋଲି ଅନୁମାନ କରି ଆଗକୁ ବଢ଼ିବାର କୌଣସି ଆଧାର ନଥିଲା, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ଉପଲବ୍ଧ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟା 70ରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଲିଖିତ ପରୀକ୍ଷା ଶେଷ ହେବା ବେଳକୁ ସାଧାରଣ ବର୍ଗ ପାଇଁ ମାତ୍ର 59ଟି ପଦବୀ ଉପଲବ୍ଧ ଥିଲା । ଏକ କଳ୍ପନା ଆଧାରରେ ଯେ ସାଧାରଣ ବର୍ଗରେ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି, ଅନୁମାନ କରାଯାଇଥିବା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ସମେତ ପଦବୀ ସଂଖ୍ୟାର ତିନିଗୁଣ ସଂଖ୍ୟକ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ଡାକିବାକୁ ପଡିବ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଯାହା ତର୍କକୁ ଅବମାନନା କରେ ।

ଉକ୍ତ ସ୍ଥିତି କାରଣରୁ 210 ଜଣ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକାଯିବା ନେଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଠିକ୍ ନଥିଲା । ଏହି ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଉଚିତ, ଯାହାକୁ ଆମେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଛୁ ।

ଏହି ମାମଲା ଛାଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ଏକ ବିରକ୍ତିକର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛୁ ଯାହା ଆମ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇଛି । 13.12.2001 ରେ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ସମାନ ପ୍ରାର୍ଥନା ଥିବା ଏକ ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିଦେଇଥିଲା । ଏପରିକି ରାୟ ଉପରେ କାଲି ଶୁଖିଯିବା ପୂର୍ବରୁ, ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା, ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିକୁ ଅଣାଯାଇ ନଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ଆୟୋଗଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ଦାଖଲ ଦ୍ୱାରା ଏକ ସନ୍ଦର୍ଭ ଦିଆଯାଇଛି ଯେଉଁଠାରେ ଏହି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରାଯାଇଥିଲା । ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟବଶତଃ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିନଥିଲେ । ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠର ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ସମନ୍ୱୟ ଶକ୍ତିର ଏକ ବିଚାରପୀଠ ଉପରେ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ । ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମାମଲାର

ଶୁଣାଣି କରୁଥିବା ବିଚାରପୀଠ ପୂର୍ବ ନିର୍ଣ୍ଣୟର ସଠିକତା ଉପରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ତେବେ ଏହାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ହେଉଛି ଏହି ମାମଲାକୁ ଏକ ବୃହତ ବିଚାରପୀଠକୁ ପଠାଇବା ।

ତ୍ରିପୁରା ରାଜ୍ୟ ବନାମ ତ୍ରିପୁରା ଓକିଲ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1998] 5 SCC 637 ମାମଲାରେ ତିନି ଜଣିଆ ବିଚାରପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏହି ଅଦାଲତ ଏହି ସ୍ଥିତିକୁ ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦରେ ଆଲୋକପାତ କରିଥିଲେ :

" ଆମର ମତ ହେଉଛି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଦୁଇଜଣିଆ ବିଚାରପତିଙ୍କ ବିଚାରପୀଠ ଯିଏକି ଏକ ସମନ୍ୱିତ ବିଚାରପୀଠ ଭାବେ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା *ଦୁର୍ଗାଦାସ ପୁରକାୟସ୍ଥ ବନାମ ମାନ୍ୟବର ଗୌହାଟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ* , (1988) 1 ଗୌ LR 6 ମାମଲାରେ ନିଆଯାଇଥିବା ମତଠାରୁ ଭିନ୍ନ ମତ ନେଇପାରି ନଥାନ୍ତେ । ଯଦି ପରବର୍ତ୍ତୀ ବିଚାରପୀଠ ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତଠାରୁ ଭିନ୍ନ ମତ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ତେବେ ସେମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଉପାୟ ଥିଲା ଏହି ମାମଲାକୁ ଏକ ବୃହତ ବିଚାରପୀଠକୁ ପଠାଇବା । ଏହି ମାମଲାକୁ ଏକ ବୃହତ ବିଚାରପୀଠକୁ ନ ପଠାଇବା ପାଇଁ ବିଦ୍ୱାନ ବିଚାରପତିମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କାରଣକୁ ଆମେ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରିଛୁ । ଆମେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନୁହଁ ଯେ ଉକ୍ତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ଏବଂ ଏହାକୁ ବୃହତ ବିଚାରପୀଠକୁ ନ ପଠାଇବା ଯଥାର୍ଥ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ବଜାୟ ରଖିବାରେ ଅସମର୍ଥ କାରଣ ଏହା ଆଜ୍ଞାଦେଶ ଆବେଦନରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଭାବରେ ଜଡିତ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ବରିଷ୍ଠତା ମାମଲା ସହିତ ଜଡିତ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଯେହେତୁ ଏହା ଉତ୍ତରଦାତା-ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ବରିଷ୍ଠତା ମାମଲା ସହିତ ଜଡିତ, ତାହାକୁ ବାତିଲ କରିଦିଆଯାଇଛି । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି କରାଗଲା । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ବିନା ।"

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ଅନୁବାଦିକା : କ୍ରିଷ୍ଣା ଦାଶ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।